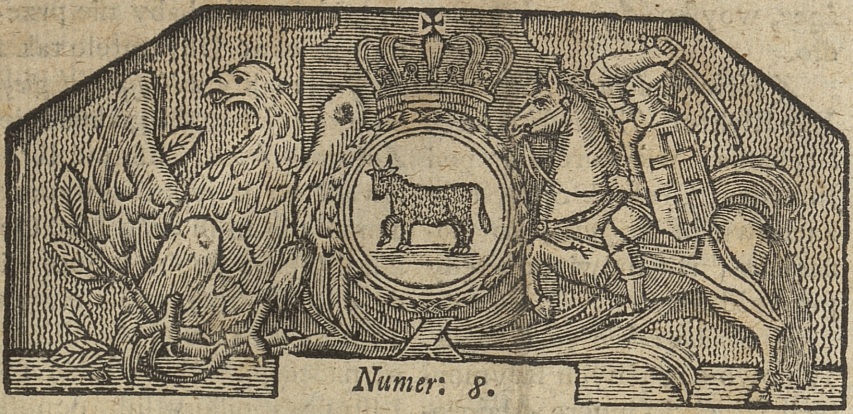

Numer: 8.

GAZETA WARSZAWSKA

WE SRZODE DNIA 28. STYCZNIA ROKU 1778.

Z Warſzawy dnia 28. Stycz: Król Jmość P. N. Mił: po odprawionych ſzczęśliwie Łowach, dnia wczorayſzego około godziny 5. wieczorney z *Kozienic* do tuteyſzey Swoiey w doſkonałym zdrowiu powrócił Stolicy.

Z Petersburga dnia 31. Grudnia. Wielka Xiężna *Roſſyiſka*, dnia 23. o godzinie 11. przed południem, ſzczęśliwie powiła Syna; któremu dziś na Chrzcie S. dane ieſt imie *Alexander.* Nowo-narodzonego Xiążęcia, ſama Jmperatorowa JeyMość oſobiście trzymała do Chrztu, oraz (przez wyznaczone na to Oſoby) Ceſarzowa Królowa Jeymość *Węgierſka*, Ceſarz Jmość, y Król Jmość *Pruſki.* Xiężna Jeymość *Kurlandſka*, która podczas tego Uroczyſtego Obrządku, pomienionego Xiążęcia do Jmperatorowey JeyMości w liczney Aſſyſtencyi nioſła, Orderem *S. Katarzyny* przyozdobioną naprzód zoſtała.

Z Ratyzbony d. 6. Stycznia. Po śmierci Xcia Elektora *Bawarſkiego*, nie *Bawarſkie* ale *Ryńſkie* Elektorſtwo, iako młodſze, uſtaie. Słychać tu, że Miaſto *Burckhauzen* zprzynależytościami ſwemi, w dolney *Bawaryi* le-

żące, woyſko *Auſtryackie* oſiadło.

Z Hanowii dnia 10. Stycznia. XżeElektor *Trewirſki* dnia 7. Stycznia wieczorem, pod Jmieniem Grafa *de Sayn*, ściſle zachowuiąc *incognito*, do *Monachium* (iak mówiono) tędy przeieżdżał.

Z Londynu dnia 30. Grudnia. W nowo-zaciążnych Reymentach *Szkockich*, Generał-Majorowie, Officerów niżſzych mianować będą; w *Angielſkich* zaś, Król Jmość ſam wſzyſtkich wyznaczy. Miaſta *Edinburg* y *Weſtminſter* na przyſtawienie po 1,000. ludzi J. K. Mci nakłoniły ſię. Lordowie *Peterſham* y *Clinton*, wzięci z Generałem *Burgoyne*, y ci którzy iuż tu przybyli, oznaymuią nam o umówioney z *Amerykańſkim* Generałem *Gates* Officerów 16. zamianie, y odchwalić ſię nie mogą *Amerykanów* ludzkości, którey w niewoli doznali. Z obfitości, w wielki niedoſtatek *N. York* popadać poczyna; gdyż dowoz żywności z *Jerſeyſkiego*, rozłożeni tam znowu *Amerykanie* przecieli; a na *Wyſpie Długiey*, bez tego iuż iey omal. Jeśli tak daley potrwa, tedy całą Wyſpę *N. Yorku* y Flotę, z *Anglii* żywić przyidzie: chybaby nie przeſtali uciekać Obywatele tak z *N. Jorku* iak y z *Wyſpy Długiey*, iako to iuż czynią gromadnie. Z *Rhode - Island* uſtąpić Królewſkiemu woyſku ordynans dano: nie muſi tedy ufać Generał *Clinton* ſwoim 8,000. widząc, iż nieprzyiaciel we 12,000. z różnemi Generałami nadciąga. *Z N. Yorku* 10. Liſtopada piſany liſt donoſi: że *Amerykańſki* Kommendant *Seth Warner* w 5,000. ludzi ku *Ticonderago* ciągnie: wſzakże nie wiele on tam dokaże, ponieważ Garnizon tameczny, wyſadziwſzy na powietrze minami ſzańce, ſam do S. *Jana* do *Kanady* cofnoł ſię. *Z Wirginii* podług liſtów *N. Yorſkich* ſłychać, że powiatu *Auguſta* Obywatele, na ſtronę Królewſką wzieli ſię do broni, y że Milicya *Wirginſka* oparła ſię temu, żeby ią na dopełnianie woyſk Regularnych pod Chorągwie zaciągano. Generał *Haldimand*, na mieyſcu Generała *Burgoyne*, powtórnie na przyſzły Kampament ma ſię z *Kanady* śrzod Kraiu przedzierać. Lord *Amherſt*, na mieyſcu Generała *Howe* nad wielkim woyſkiem w *Penſylwanii*, Admirał zaś *Keppel*, nad

obserwacyi Flotą, która ze 20. wielkich Okrętów złożona do *Spithead* zbiera się, ma mieć Komendę naywyższą. Nie cieszą nas te rosterki między Generałami *Clinton* y *Howe*, które od wyprawy *Jersey'skiey* poczęte, znowu (iak słychać) między niemi wzmagaią się; wszakże nadgrodziłoby się za nie, gdyby była prawda, co piszą niektórzy, że y *Amerykańskie*-*mu* Generałowi *Washington* ma być wkrótce odebrana Kommenda, za ową mniey pomyślną 5. Pazdziernika batalią, którey winę całą mu przypisuią; iuż nawet na iego mieysce Generała *Green* niektórzy mianuią.

Z Leydy dnia 3. Stycznia. W ostatnich listach *Amerykańskich* czytamy wielkie pochwały, które *Amerykanie* daią męstwu y umieiętności woienney Officerow Cudzoziemskich, mianowicie *Francuzow*, którzy zostaią pod Chorągwiami Kongressu. Dowodem ukontentowania, które z nich maią Osady, iest wysoka promocya, którą niektórzy z tych Officerów otrzymali. Dowiaduiemy się bowiem o dwuch Kawalerach *Francuskich*, ktòrzy zostaią w woysku *Amerykańskim*, że iednemu z nich, nazwiskiem *Thomas Conway* dana iest ranga Generał-Maiora, drugiemu, to iest, Kawalerowi de *Bory* Generał-Brygadyera. Pokazuie się iednakże, że iuż tam nie z taką chęcią przyimuią do woyska Cudzoziemców, iak pierwiey. Piszą z *Paryża*, że znaczna liczba Officerów którzy wyiechali byli do *Ameryki*, z Listami rekommendacyinemi od JJ. PP. *Franklina* y *Deana*, nie znalazła tam dla siebie mieysca; niechciano ich tam nawet przyiąć za Woluntaryuszow, y wolono raczey im nadgrodzić za łożony niepożytecznie koszt, y odesłać ich do *Europy*, niżeli przypuścić do swego woyska.

Z Saloniki dnia 9. Pazdziernika. Przysłano tu temi dniami od *Porty* rozkaz, aby rekrutowano na 3. tysiące ludzi, którzy maią być posłani do Fortec pogranicznych. Czekaią tu tylko Officera z *Carogrodu*, ktòry ma mieć nad temi rekrutami komendę. Jak tylko on przyiedzie, zaraz ich wyszlą na mieysca naznaczone. Podobneż rozkazy porozsyłano do inszych sąsiedzkich Prowincyi; co po-

kazuie, że nie długiego trzeba się spodziewać pokoiu między *Rossyą* y *Portą*.

Z Paryża dnia 29. Grudnia. Niespodzianie tu pewny młody nasz Officer, swoiey ku *Amerykanom* zbytniey przychylności życiem przypłacił. Skoro bowiem dowiedział się o porażce Generała *Burgoyne*, co tchu pobiegł do Kaffehausu, *Caffé Militaire* zwanego, y tam wpadszy z radością do izby, iuż nowinę tę kollegom swoim opowiadał, iuż też *Anglikom* urągał y łaiał obelżywie; toż dopiero oświadczył się, iż radby dopaść którego *Anglika*, żeby mu nos y uszy oberznoł. Alić powstał przytomny tam *Anglik*, y podaiąc mu niby swoie do urznięcia uszy, dwa mu ciężkie razy w brzuch zadał, mówiąc „ Dałem ci tedy, „ *Amerykańska* duszo, wolne „ wyiście; póydz a oznaym „ tęż nowinę twoim na *Polach* „ *Elizeyskich* Kamratom, że- „ byś się y tamci z tobą mogli „ naciesżyć. „

Z Węgier dnia 30. Grudnia. Matka barziey niż Pani ludu swego, Monarchini Nasza , chcąc Obywatelów *Kremnitzkich* po klęsce pożaru w tym roku doznaney podźwignąć, na 3. lata pogorzelcom wszelkie odpuściła podatki; a nad to, należące od ocalonych obywatelów, przez tyleż lat na podupadłych podzielić kazała. Prócz tego ieszcze, po całym Królestwie składkę na nich zbierać pozwoliła; ze Skarbu zaś własnego 40,000. Złotych, bez prowizyi żadney, na wsparcie ich wydzieliła. Wdzięczne tey dobrotliwości Miasto, trzydniowe na uproszenie długich dni tak łaskawey Pani, nakazało Supplikacye.

Z Paryża dnia 6. Stycznia W przeszły Czwartek, pewny przystoynie ustroiony Młódzian, do owey marnie gardzących życiem *Filozofow* Sekty należący, wszedszy śrzod dnia na tuteyszy most, *Pont-Neuf* zwany, rzucił się dobrowolnie w rzekę. Wszakże, znać że iego *Filozofia* na Moście została, a on przy naturalnym rozumie śmierć bliską widząc, wszystkiemi siłami od nieyśię bronił, y ręce do gury o ratunek prosząc podnosił: ale żądną miarą ratować go przytomni nie mogli; a tak, zakończył życie, ani po Chrześciańsku, ani po *Filozoffku*.

Numer. 8.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

WE SRZODE DNIA 28. STYCZNIA ROKU 1778.

Z Londynu dnia 26. Grudnia. Ożywiona duchem patryotyzmu *Anglia*, iak zawſze po kilku znieſionych klęſkach zwykła, tak y teraz na tę ſzczyrze zdobywa ſię potęgę, przez ktòrą w naytrudnieyſzych razach gòrować zwykła. Po wſzyſtkich warſztatach y Portach, tak poczęto pracować, iakby nic dotąd na nich nie zrobiono ieſzcze. We 3. Króleſtwach, uſilność w Maytków zaciągach podwoiono. Generała *Faucitt* znowu do *Niemiec* na zamówienie woyſk świeżych wyſłano. *Roſſyiſko-Kupiecka* Kompania tuteyſza, czynić poczeła ſkładkę na rekrutowanie woyſk Królewſkich. Toż y miaſto *Londyn* na kilku Okrętów uzbroienie myśli począć. Z *Roſſyą* y *Szwecyą* ma być Traktat *Subſidii* zawarty, mocą którego te Mocarſtwa ofiaruią ſię ſił morſkich y lądowych pewną kwotę na czas poſtanowiony mieć gotową dla W. *Brytannii*. Landmilicyą naſzą ku brzegom pomkniono. Z Gwardyi 3. bataliony, od 800. ludzi każdy, wybrane y w Lutym ieſzcze do *Ameryki* poſłane będą. Xiążęta *Athol* y *Hamilton* z dóbr ſwoich Reyment wyſtawić Królowi Jmci ofiarowali-ſię. Za przykładem miaſt *Mancheſter* y *Liverpool*, miaſto też *Norfolk* obiecuie Reyment zaciągnąć. W *Szkocyi*, pod dyrekcyą 3. Parów, 5. Reymentów Góralów zaczęto werbować. Już ofiarowane *Subſidia* na Parlamencie, y tak ochocze ſkładki oſobne, ſą dowodem, że y doſtatek y kredyt w *Anglii* nie upadł. W *Filadelfii* 3. bataliony na ſłużbę Królewſką werbuie J. P. *Howe*. Wieczorne gazety to tylko

maią z nowin, że y miasto *Kensington* przyrzeka od siebie Reyment złożyć dla J. K. Mci.; że oraż od Dworu y onemu sprzyiaiących, na tę Wiosnę wystawionych będzie woysk *Szkockich* z *Irlandzkiemi* 22,000. *Angielskich* zaś 10,000. te zaś od 32. Grudnia licząc, we 4. miesiące zupełnie gotowe być maią. Od 10. Grudnia 1776. do 10. Grudnia 1777. w mieście y na przedmieściach narodziło się dzieci 18,300. umarło 33,334. osób; mniey tedy 4285. roku przeszłego umarłych liczono. Z *Indyi WSchodnich* dochodzi nas wiadomość, iż *Hider Ali* we 12,000. ludzi na opanowanie Osad naszych na brzegach *Koromandelskich* wychodzi. Tak tu poiedynki w modę pospolitą iuż weszły, że przeszłey środy, dwóch nawet *Murzynów*, maiąc każdy lokaia za Sekundanta, wyszło na pistolety; gdzie ieden z nich, w twarz postrzelony został.

Z Petersburga dnia 31. Grudnia. Gdy Król Jmość *Polski*, Orderami *Orła Białego* y *S: Stanisława* Jmci P: *Soritsch* Generał-Majora woysk *Rossyiskich*, obdarzył; Nayiaśnieysza Pani Nasza dnia 7. tego miesiąca, wspomnionego Generała, sama swą ręką temi Orderami przyozdobić łaskawie raczyła.

Od Dunaiu dnia 4. Stycznia. Po śmierci Xiążęcia ś: p: Elektora *Bawarskiego* nad zwyczay często Kuryerowie przemykać się poczeli. Nowa to znowu dla Polityków naszych do rozmaitych domysłów materya; zwłaszcza, gdy wiadomo, że to iest iedno z nayznacznieyszych Elektorstw. Roczny dochod onego aż do 6. millionów Złotych *Ryńskich* dochodzi: długi też od Cesarza *Karola* VII, pozaciągane, iuz Roku 1763. na puł uspokoione były przez dobrą ś: p: Elektora ekonomią. Woyska *Bawarya*, prócz Landmilicyi, w czasie pokoiu 12,000 miewała; w potrzebie zaś aż do 30,000. wyciągnąć może.

Z Kopenhagi dnia 10. Stycznia. Król Jść przez wzgląd na wielką szkodę, którą miasta *Scheen* obywatele w srogim tegoletnim pożarze ponieśli, nie tylko na wspomożenie o-

nych 3,000. beczek żyta darować im raczył, ale też łaskawie zezwolił, aby po całym tak *Danii* iak y *Norwegii* Królestwie, na wsparcie ich, składkę po wsiach y miastach zbierano.

Z Berlina dnia 10. Stycznia. Przybiegł tu goniec z *Monachium* z tym doniesieniem, że Xiąże Jmość *Palatinus* y Elektor *Ryński*, stanowszy tam, Stolicę samą y cały Kray *Bawarski* w swoię obioł posseſſyą. Przysłano też wydane od tegoż Xiążęcia do nowych poddanych swoich Obwieszczenie, y wierności przysięgi nakazanie; y ta to ma być materyą expedycyi barzo gęstych, które od tego czasu między naszym a *Drezdeńskim* Dworami zachodzą. Xiężna de *Kingston* w tych dniach z *Petersburga* tu przyiachała. Budowy od J. K. Mci nakazane, do nowego rozkazu są zawieszone.

Z Hiszpanii dnia 22. Grudnia. Z dokładnych całey naszey siły morskiey regestrow dowiaduiemy się, że Państwo to ma właśnie teraz prócz 32. Fregat y 12. Xebek, samych wielkich Okrętów 59. między któremi 41. od 70. harmat, 6. od 80. a 1. od 112. Do tych dodawszy Galery y inne woienne Statki, Summa ich do 144. wychodzi. *Francya* także liczy 211. *Anglia* zaś 311. a między temi 160. wielkich Okrętów woiennych.

Z Sztokolmu dnia 2. Stycznia. Król Jmość wszystkim Officerom, w tym Królestwie stoiących werbowanych Reymentów, dawną ich lafę podwoił.

Z Bruxelli dnia 29. Grudnia. Cesarzowa Jeymość Królowa, znaczne summy pożyczane, znowu teraz pospłacała Stanom tey Prowincyi, które ich wystarałysię były; a przez to zastawione w nich Dzierżawy, już od długow zupełnie oczyszczone zostały. Reszty też Kapitałów ostateczne spłacenie, ma wkrótce nastąpić.

Z Bayreuth dnia 3. Stycznia. *Haskie* Reymenta, konne równie iak piesze, w harmaty y inne sztuki polowe y cały ekwipaż woienny pilnie oporządzać poczęto.

Z Rzymu dnia 17. Grudnia. Poseł *Hiszpański* tak tu wspaniały wiazd odprawował, że nań całego miasta oczy obrócił. W tych dniach Jmość Xiądz *Herzan*, Audytor Roty, imieniem Cesarzowey Jeymci Królowey ofiarował Oycu S. kosztowny podarunek conayprzednieyszey *Wiedeńskiey* Porcelany, to iest: Ołtarz o 6. kolumnach y tyluż lichtarzach z misternie wyrabianym Krucyfixem, y 6. Statuami.

Doniesienie z WARSZAWY Dnia 28. Stycznia.

Kommissya Edukacyi Narodowey w Uniwersale swoim 25. Kwietnia Roku zeszłego 1777. danym, ostateczne kary Exkluzyi ze Szkół stanowienie sobie zachowała, y sposob którym Zwierzchność Szkolna w przypadku przewinienia na tę karę zasługiącego postępować ma, przepisała, chcąc zabiedz łatwości rugowania generalnego ze Szkół, y uczynić Exkluzyą karą rzadszą, przeto aby była mocnieyszą. Teraz odbieraiąc od X. Prefekta Szkół Woiewódzkich Łuckich *wspolnie z Professorami zaniesione do siebie obżałowanie trzech w rzeczonych Szkołach Direktorow PP. Kazimierza* Kulczyckiego, *Marcina* Bielawskiego *Jerzego* Karolińskiego, *o iawne zaniedbywanie przepisow y rozrządzeń swoich, o pogardę zwierzchności szkolney, zuchwałe przeciw niey buntowanie się, y do podobnych rozruchow pociąganie innych studentow, publiczne zatym mieszanie pokoiu, y zgorszenie; obwieścić zaleciła, iż wzwyż mianowani Dyrektorowie podpadaią generalney ze Szkół Kraiowych Exkluzyi. Zakazuie przeto wszystkim Rektorom Prefektom, y iakokolwiek Rządcom Szkół, aby exkludowanych nigdzie do Szkół przyimować nieważylisię, pod rygorem kar Sądowi swemu zachowanych.*

Podaie się do wiadomości, iż nieiaki Jan Raynike *mieszkaiący w Dworku PP.* Montrezorow *na* Nowym Swiecie, *umie doskonale tak stare iako y nowe suknie bądź sukienne bądź z materyi iakowey lub axamitu zrobione, różnemi podług gustu każdego farbować kolorami; ktoby więc życzył sobie doznać skutku takowey tego Farbierza Roboty, niech się uda do niego; który za mierną cenę każdemu żądaiącemu, robotę podług rozkazu przystawiać obiecuie.*